

Таким чином, запозичення з латинської та грецької мов є цінним надбанням, адже вони викликані необхідністю номінацій нових реалій юридичної та психологічної галузей, поповнюють українську юридичну та психологічну термінологію.

Список використаних джерел

1. Комова М. В. Українська документознавча термінологія : шляхи творення та функційні особливості / М. Комова. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. 316 с.

2. Красницька А. В. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування : посібник. Вид. 2-ге, допов. і переробл. Київ : Парламентське вид-во, 2006. 528 с.

3. Сімонок В. П. Лексико-семантична рецепція іншомовної лексики в українській мовній картині світу : дисертація на здобуття наукового ступеня докт. філол. наук. Харків, 2001. URL: <https://mydisser.com/en/catalog/view/312/862/21328.html> (дата звернення: 10.11.2019).

4. Красницька А. В. Використання запозиченої лексики в юридичних текстах. *Науковий вісник НАВС*, 1999. № 1. С. 250–255.

5. Малевич Л. Термінологічне запозичання: причини, джерела, функції. *Українська термінологія і сучасність*: Зб. наук. праць. Вип. VI. Київ, КНЕУ, 2005. С. 56–61.

Кудінов Вадим Анатолійович,

професор кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки Національної академії внутрішніх справ, кандидат фізико-математичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМАТІВ ДАТИ В СЛУЖБОВИХ ДОКУМЕНТАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Підготовка службових документів в органах та підрозділах Національної поліції України потребує внесення до них такого обов'язкового реквізиту, як дати. Крім того, вона може бути складовою багатьох інших реквізитів службового документу. Вважається, на перший погляд, що в оформленні дати немає нічого складного. Але все ж таки є певні особливості в оформленні дати, які повинні знати та вміло використовувати працівники поліції під час укладання службових документів. Тому це питання є завжди актуальним.

Проблемні питання щодо застосування державної мови під час створення документів юридичного спрямування з використанням засобів обчислювальної техніки нами було розглянуто у роботі [1]. Деякі загальні підходи щодо правильного оформлення дати в службових документах наведено у роботі [2]. У цій роботі нами здійснено комплексне вивчення зазначеної проблеми для Національної поліції та запропонована класифікація форматів дати на підставі сучасних нормативно-правових актів і практики застосування дати в базах даних інформаційних систем Національної поліції.

Розглянемо визначення поняття дати.

Дата – це запис, що містить в собі число місяця, місяць та рік, іноді день тижня, номер тижня в році та систему літочислення [3]. В рубриці «Термінологія законодавства» на вебпорталі Верховної ради України станом на сьогодні наведено 133 терміна, які містять слово дата [4].

Датою документа є дата його реєстрації [5].

Дата документа – обов'язковий реквізит документа, що вказує на час підписання, затвердження чи узгодження документа і має три складники: день місяця, місяць, рік [6].

Дата службового документа – це дата його підписання, затвердження, прийняття, реєстрації чи видання. Крім того, датують усі службові відмітки, зроблені на документі: візи; резолюцію; відмітку про засвідчення копії документа; відмітку про надходження документа на підприємство, в установу чи організацію; відмітку про виконання документа [2].

Нами проаналізовано основні сучасні нормативно-правові акти з питань оформлення документів [5–7]. З урахуванням них і практики застосування дати в базах даних інформаційних систем Національної поліції наведемо класифікацію форматів дати та їх особливості.

Необхідно відзначити, що незалежно від формату дати її оформлюють цифровим або словесно-цифровим способом.

1. *Короткий формат дати (цифровий спосіб)*. Елементи дати зазначають арабськими цифрами в один рядок у такій послідовності: день місяця, місяць, рік [2; 6]; число, місяць, рік [5]. При цьому день місяця (число) й місяць проставляють двома парами цифр, розділеними крапкою (якщо елемент дати складається лише з однієї цифри, перед нею треба ставити нуль), рік – чотирма цифрами (крапка в кінці не ставиться) (наприклад: 01.11.2019) [2; 5; 6].

Зазначений формат найбільш часто використовується на практиці. Працівники поліції його застосовують під час укладання різноманітних документів, зокрема: рапортів, протоколів, довідок, доповідних записок, листів.

Під час службового листування з іноземними партнерами допускається оформлення дати у зворотній послідовності: рік, місяць, день місяця (число), оскільки він відповідає міжнародній системі датування документів [2]. Необхідно відмітити особливість американського формату дати: місяць, день місяця (число), рік. Наприклад: 11/01/2019.

2. *Середній формат дати.* Має таку структуру: день місяця, 3 перші літери назви місяця, рік (розділовий знак – дефіс). Наприклад: 01-лис-2019. Зазначений формат використовується переважно в базах даних, мобільних телефонах.

3. *Довгий формат дати.* Має два способи реалізації:

3.1. *Словесно-цифровий спосіб.* Використовуються одночасно і літери, і цифри. Наприклад: 01 листопада 2019 року (або 01 листопада 2019 р.). Зазначений спосіб використовується працівниками поліції у текстах нормативно-правових актів та посиланнях на них і документах, що містять відомості фінансового характеру [5; 6].

3.2. *Словесний спосіб.* Використовуються тільки літери. Наприклад: перше листопада дві тисячі дев'ятого року. Зазначений спосіб працівники поліції можуть зустріти в угодах, заповітах.

4. *Повний формат дати.* Має таку структуру: дата у короткому форматі та час. Наприклад: 01.11.2019 08:15:20. Зазначений формат використовується в базах даних, фіскальних чеках, відеореєстраторах, журналах дзвінків, sms-повідомленнях, під час створення та корегування файлів та папок на комп'ютері, під час складання різних протоколів слідчої дії. У разі надходження до органів поліції кореспонденції з відміткою «Терміново» фіксується не лише дата, а й години та хвилини доставки [7].

5. *Особливий формат дати.* Їх особливість полягає в іншому запису дати. Наприклад, у лікарів прийнято записувати місяць римськими цифрами. Наприклад: 01.XI.2019. Працівники поліції можуть зустріти інший особливий формат дати під час огляду залізничної техніки, надгробок (день місяця та місяць у два рядка посередині року) [3].

Отже, нами у роботі на підставі сучасних нормативно-правових актів і практики застосування дати в базах даних інформаційних систем Національної поліції запропонована класифікація форматів дати та розглянуто їх особливості під час складання службових документів працівниками поліції.

Список використаних джерел

1. Кудінов В. А. Проблемні питання щодо застосування державної мови під час створення документів юридичного спрямування з використанням засобів обчислювальної техніки. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 30 листоп. 2017 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. С. 169–173.
2. Гаранін О. Правильно оформлюємо дату в службових документах. *Секретарь-референт*. 2014. № 5-6 (137). С. 4–7. URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/zmi/SR_05-06_2014_Gar.pdf.
3. Дата. *Вікіпедія* : [сайт]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
4. Пошук у назвах термінів (дата). *Верховна рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term?find=1&text=%E4%E0%F2%E0>.
5. Деякі питання документування управлінської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січ. 2018 р. № 55. *Верховна рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF>.
6. Про затвердження Інструкції з оформлення документів у системі МВС України: Наказ МВС України від 27 лип. 2012 р. № 650. *Верховна рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0650320-12>.
7. Про затвердження Інструкції з діловодства в системі Національної поліції: Наказ Національної поліції України від 20 трав. 2016 р. № 414. *Творча майстерня Tranzit* : [сайт]. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz>.